

MTA 30- A magyar tudományos kutatás kiemelkedő eredményei a rendszerváltástól napjainkig (1989–2019)

[MTA30 – Az Akadémia harminc éve a tudományos eredmények tükrében | MTA](#)

IV. A IX. OSZTÁLY EGYES TÁRSADALOMTUDOMÁNYI TERÜLETEIN AZ UTÓBBI 30 ÉVBEN SZÜLETETT EREDMÉNYEK ÖSSZEFOGLALÓJA

Hadtudomány

A Hadtudományi Bizottság jelentős tradíciókra támaszkodhat, hiszen jogelődje 1883-ban 5 alakult meg. A tudományterület rendszerváltás előtti ideológiai kitétségét jól mutatja, hogy a Magyar Tudományos Akadémia nagygyűlési osztályülése kimondta 1947-ben, hogy a Hadtörténelmi Bizottság fölöslegessé vált, majd 1949-ben két katona levelező tagot „visszaminősítette” tanácskozó taggá. 1962-ben megalakult az MTA Tudományos Minősítő Bizottságának Hadtudományi Szakbizottsága, amelynek közreműködésével 1994-ig 284 fő szerzett hadtudományok kandidátusa és harmincnégy fő a hadtudományok doktora fokozatot. A bizottság 1994 óta működik az MTA IX. Osztálya égisze alatt, keretében két akadémikus, huszonnyolc tudomány doktora, 135 tudomány kandidátusa, százötven PhD-fokozatos, összesen 275 fő tevékenykedett. A tudományterület tudományos utánpótlásának legfontosabb bázisát két doktori iskola jelenti. A Hadtudományi Doktori Iskola a kezdetektől jelen van, eddig 358 fokozatot adott ki. Az MTA 2002-ben elfogadta a katonai műszaki tudományokat a műszaki tudományterület 10. tudományágaként. Ez lehetővé tette, hogy megkezdje munkáját a Katonai Műszaki Doktori Iskola is, mely napjainkig 141 fokozatot adott ki. A Hadtudományi Bizottság égisze alá tartozó tématerületeken mintegy 18 folyóirat áll rendelkezésre, melyből négy „A” kategóriás. Külön említést érdemel a Hadtudomány című lap a Magyar Hadtudományi Társasággal közös kiadásban, melyben eddig több mint 1400 tanulmány jelent meg. Fontos eredmény a két kötetes Hadtudományi Lexikon megjelentetése 1995-ben, 4700 címszóval, 130 szakember közreműködésével. 2019-ben jelent meg a Hadtudományi Lexikon új kötete, amely 1200 oldalon foglalja össze a hadtudomány legújabb fogalmait. A Pro Militum Artibus könyvsorozat első két kötete az eddig magyarul meg nem

jelent hadtudományi munkák kiadására vállalkozik. Először jelent meg egy kötetben, magyar nyelven a kínai hadtudományi irodalom 16 alapműve. Úttörő vállalkozás Raimondo Montecuccoli teljes művének kiadása magyar nyelven. A Hadtudományi Bizottság nem önmagában, hanem a Honvédelmi Minisztérium, a Magyar Honvédség kutatóműhelyei, a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara és doktori iskolái, a Magyar Hadtudományi Társaság részvételével törekszik válaszokat adni a tudományterületen jelentkező kihívásokra. A nemzetközi kapcsolatok folyamatosan fejlődnek, közös kutatások folynak és közös publikációk születnek számos európai partnerrel. Kialakulóban van a kínai hadtudósokkal végzett közös munka. A hadtudomány művelői megteremtették a magyar katonai szaknyelvet, a magyar hadtudományt, a katonai műszaki tudományt és terjesztették a korszerű hadtörténelmi ismereteket. Mindennek elismeréseként nyolc rendes, tizenkilenc levelező, hét tiszteleti és három külső tag, 23 MTA doktora, és 371 köztestületi tag munkássága gazdagította az egyetemes és magyar tudományt. Az elmúlt évtizedek hadtudományi kutatásainak legfontosabb eredményei a következő területekre koncentrálnak: a NATO integráció és a haderőreform kérdései, negyedik generációs hadviselés; a különleges műveleti erők alkalmazása; információs és lélektani 6 műveletek, kibervédelem; civil-katonai együttműködés; kritikus infrastruktúra védelme; a biztonság privatizációja; a terrorizmus elleni harc, bioterrorizmus, biovédelem; robottechnika alkalmazása a katonai műveletekben; automatikus repülésszabályozó berendezések; légi utántöltés; helikopterek újszerű alkalmazása; GEPÁRD M1 mesterlövész puska; térinformatika és digitális térképészet; nem halálos fegyverek alkalmazása; nukleárisbalesetmegelőzés és elhárítás; katasztrófák elleni védekezés; éghajlatváltozás és biztonság; a katonai alkalmasság és a harc megvívásának egészségügyi kérdései; rekonverzió.

Készítette: Dr. Padányi József

Jóváhagyta: MTA IX. Osztály Hadtudományi Bizottság elnöksége

[MTA30_politologia.pdf](#)